

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokuments

9.7.2007.

B6-0288/2007

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Pamatojoties uz jautājumiem, uz ko sniedz mutisku atbildi B6-0134/2007,
ievērojot Reglamenta 108. panta 5. punktu,

iesniedza *Georgios Papastamkos* un *Maria Martens* PPE-DE grupas vārdā

iesniedza *Kader Arif*, *Harlem Désir*, *Max van den Berg* un *David Martin* PSE
grupas vārdā

iesniedza *Gianluca Susta*, *Johan Van Hecke* un *Ignasi Guardans Cambó*
ALDE grupas vārdā

iesniedza *Cristiana Muscardini* UEN grupas vārdā

iesniedza *Carl Schlyter* un *Caroline Lucas* Zaļo/ALE grupas vārdā

iesniedza *Helmuth Markov* un *Vittorio Agnoletto* GUE/NGL grupas vārdā

par *TRIPS* nolīgumu un zāļu pieejamību

Eiropas Parlamenta rezolūcija par *TRIPS* nolīgumu un zāļu pieejamību

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2007. gada 20. jūnija rezolūciju par Tūkstošgades attīstības mērķiem — pusceļš¹, 2007. gada 23. maija rezolūciju par ekonomikas partnerattiecību nolīgumiem² un 2006. gada 30. novembra rezolūciju par AIDS³,
- ņemot vērā priekšlikumu Padomes lēmumam par apstiprinājumu Kopienas vārdā protokolam, kas groza Nolīgumu par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS*), kurš noslēgts Ženēvā 2005. gada 6. decembrī (COM(2006) 175 galīgā redakcija)⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 16. maija Regulu (EK) Nr. 816/2006⁵ par patentu piespiedu licencēšanu attiecībā uz farmaceitisko produktu ražošanu eksportam uz valstīm, kurās ir sabiedrības veselības aizsardzības problēmas,
- ņemot vērā 1994. gada aprīlī pieņemto Nolīgumu par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (turpmāk tekstā — *TRIPS* nolīgums),
- ņemot vērā Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) 14. novembra Ministru konferencē pieņemto Dohas deklarāciju par *TRIPS* nolīgumu un sabiedrības veselības aizsardzību (turpmāk tekstā — Dohas deklarācija)⁶,
- ņemot vērā PTO Ģenerālpadomes 2003. gada 30. augusta lēmumu (turpmāk tekstā — PTO lēmums), kas pieņemts saskaņā ar 6. pantu Dohas deklarācijā par *TRIPS* nolīgumu un sabiedrības veselības aizsardzību,
- ņemot vērā protokolu, ar ko groza Nolīgumu par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS* nolīgums), kas noslēgts Ženēvā 2005. gada 6. decembrī (turpmāk tekstā — protokols),
- ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,

tā kā vairāk nekā 95 % no 39,5 miljoniem HIV/AIDS slimnieku dzīvo jaunattīstības valstīs, galvenokārt Āfrikā; tā kā pasaulē ir aptuveni 15 miljoni bāreņu, kas par tādiem kļuvuši HIV/AIDS dēļ, un no tiem 12,3 miljoni dzīvo Āfrikas valstīs uz dienvidiem no Sahāras;

B. tā kā pirms *TRIPS* nolīguma stāšanās spēkā 1994. gadā palielinājās dažu jaunattīstības valstu ar vidējiem ieņēmumiem spējas ražot zemu izmaksu ģenēriskās zāles un pat ļoti

¹ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0274.

² Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0204.

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2006)0526.

⁴ OV C / OV vēl nav publicēts.

⁵ OV L 157, 09.06.2007., 1. lpp.

⁶ 2001. gada 14. novembra dokuments WT/MIN(01)/DEC/W/2.

nabadzīgas valstis varēja iegādāties atsevišķas zemu izmaksu ģenēriskās zāles neatkarīgi no tā, vai tās ir patentētas vai ne;

- C. tā kā Dohas deklarācija atkārtoti apstiprināja *TRIPS* nolīgumā iekļautos elastīguma mehānismus un tos paplašināja, nosakot juridisku sistēmu, kas ļauj valstīm, kurām nav resursu dārgu patentētu zāļu ģenērisko aizvietotāju ražošanai saskaņā ar valsts izdotu obligāto licenci, ievest šīs zāles no valstīm, kas spēj un vēlas tām palīdzēt, neiejaucoties attiecīgo patentu turētājiem;
- D. tā kā šis risinājums, kas sākotnēji ietverts atteikšanās dokumentā un ir pazīstams kā PTO lēmums, varētu būt pastāvīgs, pievienojot *TRIPS* nolīgumam protokolu, kura pieņemšanu pašlaik izskata Eiropas Parlaments;
- E. tā kā *TRIPS* nolīguma 30. pants dalībvalstīm ļauj “piešķirt ierobežotus izņēmumus attiecībā uz ekskluzīvajām tiesībām, ko sniedz patents, ar nosacījumu, ka šādi izņēmumi bez iemesla nerada pretrunu ar patenta parastu izmantošanu un bez iemesla neierobežo patenta īpašnieka likumīgās intereses, ņemot vērā trešo pušu likumīgās intereses”; tā kā valsts, kura sniegs palīdzību, eksportēs vajadzīgās zāles uz importētājvalsti, tad ekonomiskā ietekme uz eksportētājvalsts vietējo tirgu nebūs liela;
- F. tā kā līdz šim neviena valsts nav Padomei sniegusi oficiālu paziņojumu sakarā ar *TRIPS* nolīgumu par nodomu izmantot ar PTO lēmumu izveidoto mehānismu, lai ievestu lētākas zāles;
- G. tā kā procedūras noteikumi un pamatprasības, kas reglamentē obligāto licenci izdošanu importētājvalstī (vajadzības gadījumā) un eksportētājvalstī, kā arī ar licencēšanu saistītie nosacījumi un paziņojumi, ir galvenie iespējamie šķēršļi PTO lēmuma efektīvai izmantošanai;
- H. tā kā Eiropas Savienība jau transponējusi PTO lēmumu tās tiesību aktos, un tādējādi protokola apstiprināšanu pēc 2007. gada 1. decembra nevar uzskatīt par tiesiskā regulējuma trūkumu;
- I. tā kā Eiropas Savienībai ir skaidri jāatbalsta *TRIPS* nolīguma elastīguma mehānismu pilnīga ieviešana jaunattīstības valstīs, kā atzīts Dohas deklarācijā — “lai veicinātu zāļu pieejamību visiem”;
- J. tā kā PTO lēmuma īstenošanas regulā ir atstāti novārtā tādi jautājumi kā tehnoloģijas pārņemšana un veikspējas veicināšana;
- K. tā kā, izmantojot *EPA* sarunas un citus divpusējus vai reģionālus brīvās tirdzniecības līgumus (*FTA*), Eiropas Savienība piedāvā iekļaut jaunas PTO+ saistības intelektuālā īpašuma jomā attiecībā pret ĀKK un citām nabadzīgām jaunattīstības valstīm, kā arī vismazāk attīstītām valstīm, kas paredz arī uzņemties vai atzīt saistības, kuras izriet no Sadarbības līguma patenti jomā (*PCT*) un Patenti tiesību līguma (*PLT*), un iestrādāt noteikumus no Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu; tā kā ES izvērza arī nosacījumus tam, kā pusēm jānosaka tiesību izlietošanas režīms,
 1. uzsver, ka farmaceitisko produktu pieejamība par pieņemamu cenu nabadzīgās

jaunattīstības valstīs un vismazāk attīstītās valstīs ir svarīga, lai sasniegtu ierosinātos ES attīstības mērķus, un tas palīdzēs samazināt nabadzību, palielinās cilvēku drošību, veicinās cilvēktiesības un ilgtspējīgu attīstību;

2. uzskata, ka ES politikas mērķis ir panākt zāļu pieejamību par pieņemamu cenu jaunattīstības valstīs;
3. aicina Padomi atzīt, ka Eiropas Savienībai steidzami jāveic papildpasākumi, lai sekmētu tehnoloģijas pārņemšanu, pētniecību, veikspējas palielināšanu un reģionālās apgādes sistēmu izveidi, kā arī sniegtu palīdzību zāļu reģistrēšanā, šādi atvieglojot un kāpinot farmaceitisko produktu ražošanu jaunattīstības valstīs;
4. aicina Komisiju un dalībvalstis sniegt konkrētu finansiālo atbalstu ar zāļu ražošanu saistītās tehnoloģijas pārņemšanai un veikspējas palielināšanai jaunattīstības valstīs un vietējo medikamentu ražošanai visās jaunattīstības valstīs, jo īpaši vismazāk attīstītās valstīs, pildot *TRIPS* nolīguma 66.panta 2 punktā noteiktās saistības;
5. aicina Padomi piešķirt konkrētu finansējuma daļu to medikamentu ražotņu modernizēšanai vai celtniecībai, kuras pieder vietējiem īpašniekiem jaunattīstības valstīs (tostarp vismazāk attīstītās valstīs), un palielināt ES finansējumu publiskā un privātā sektora partneruzņēmumiem, kuri veic tādu zāļu pētniecību un izstrādi, kuras ir ļoti svarīgas jaunattīstības valstīm;
6. aicina Komisiju piešķirt finansējumu, tostarp publiskā un privātā sektora partneruzņēmumiem, plaša mēroga pētniecības un izstrādes darbam attiecībā uz slimībām, kas saistītas ar nabadzību, tropu slimībām un novārtā atstātām slimībām, kā arī citām iespējamiem finansēšanas pasākumiem, un atbalstīt pētniecības institūtus, kas vēlas sadarboties šim darbam paredzētajās sabiedrības veselības aizsardzības iniciatīvās;
7. aicina Padomi atbalstīt domu, ka ar PTO lēmumu un *TRIPS* nolīguma protokolu izveidotais mehānisms tikai daļēji risina zāļu pieejamības un sabiedrības veselības aizsardzības problēmu un ir nepieciešami vēl citi pasākumi, lai uzlabotu veselības aprūpi un infrastruktūru;
8. aicina Padomi atbalstīt jaunattīstības valstis, kuras izmanto *TRIPS* nolīgumā iekļauto elastīguma mehānismu un kas ir atzīts Dohas deklarācijā, lai saskaņā ar šo valstu sabiedrības veselības aizsardzības programmām nodrošinātu nepieciešamās zāles par pieņemamu cenu;
9. mudina jaunattīstības valstis izmantot visus līdzekļus, kas tām ir pieejami saskaņā ar *TRIPS* nolīgumu, piemēram, obligātās licences un 30.pantā norādīto mehānismu;
10. aicina Padomi kopā ar Eiropas Parlamentu pieņemt kopīgu politisku paziņojumu par to, ka ES dalībvalstis iekšzemes patentu tiesību aktos var brīvi piemērot visus *TRIPS* nolīguma izņēmuma noteikumus, lai atļautu zāļu ražošanu un eksportu un risinātu sabiedrības veselības aizsardzības problēmas importētājvalstī, un lūdz Padomei un Komisijai atturēties no rīcības, kas var kavēt šādas darbības;
11. aicina Padomi saistībā ar sarunām par ekonomikas partnerattiecību nolīgumiem (*EPA*) ar

ĀKK valstīm un citiem turpmākiem divpusējiem un reģionāliem nolīgumiem ar jaunattīstības valstīm iesniegt Dohas deklarāciju par sabiedrības veselību un ierobežot Komisijai piešķirtās pilnvaras, tādējādi neļaujot tai veikt pārrunas par *TRIPS* plus noteikumiem, kas ietekmē sabiedrības veselību un zāļu pieejamību, šādu datu ekskluzīvo raksturu, patentu pagarināšanu un obligāto licenču pamatojuma ierobežošanu;

12. aicina Komisiju atbalstīt prasību, ka patenta pieteikumu iesniedzējiem ir jāatklāj tādu izgudrojumu avots un izcelsme, kuros izmantoti bioloģiskie resursi un attiecīgās tradicionālās zināšanas, kas iegūtas jaunattīstības valstīs, lai piegādātājas valstis varētu taisnīgi baudīt labumus un lietot tehnoloģiju, kura balstās uz šiem resursiem;
13. aicina Komisiju atbalstīt „kopiepirkuma stratēģijas” saskaņā ar 31. panta b) apakšpunktu un citas stratēģijas, kuras var izmantot valstis vai valstu grupas, lai nodrošinātu lielāku pirkjspēju un apjomradītus ietaupījumus ģenērisko zāļu ražošanā par pieņemamu cenu, un stimulēt tiešus ieguldījumus vietējās ražotnēs šajā reģionā;
14. aicina Padomi pilnvarot Eiropas Komisiju laikus atbalstīt PVO Starpvaldību darba grupu par sabiedrības veselību, jauninājumiem un intelektuālo īpašumu (*IGWG*) un par tās darbu regulāri sniegt ziņojumus Eiropas Parlamentam;
15. mudina farmaceitiskos uzņēmumus noteikt alternatīvas cenas, izmantojot lielapjoma ražošanas un zemas peļņas metodi, kas varētu uzlabot zāļu pieejamību, nepieprasot obligātās licences;
16. atgādina, ka zāļu viltošana nav saistīta ar patentiem; uzsver, ka viltošanas apkarošanas pasākumi ir jāīsteno krimināltiesību (soda sankcijas) un zāļu lietošanas reglamentācijas jomā, stiprinot valsts iestāžu reglamentācijas spējas un nevis paaugstinot intelektuālā īpašuma aizsardzības līmeni;
17. aicina vismazāk attīstītās valstis un citas nabadzīgas valstis veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu to zāļu izvešanu no valsts, kurām vajadzīgas obligātās licences, lai panāktu, ka šīs zāles izmanto vietējo iedzīvotāju vajadzībām;
18. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, ES dalībvalstu un ĀKK reģiona valstu valdībām, PTO un ANO Programmas cīņai pret HIV/AIDS, ANO Attīstības programmas un ANO Iedzīvotāju fonda vadītājiem.